

Szczecin, dnia 4 stycznia 2018 r.

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WOPN-ON.6201.7.2018.AR

OBWIESZCZENIE

Działając na podstawie art. 22 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.) informuję o możliwości zapoznania się z projektami zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Krzywicki Mszar” i w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Wrzosiec”. Przedmiotowe projekty stanowią załączniki nr 1 i nr 2 do niniejszego obwieszczenia.

Uwagi i propozycje do treści projektów składać można w terminie **do dnia 22 stycznia 2018 r.** pisemnie na adres: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, ul. Teofila Firlika 20, 71-637 Szczecin, faxem na nr: 91 4305 201 lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres sekretariat.szczecin@rdos.gov.pl (z podaniem tytułu wiadomości – „WOPN-ON.6201.7.2018.AR”) bez konieczności sygnowania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1579).

Informuję jednocześnie, iż odpowiedź na wszystkie wniesione uwagi i wnioski udzielona zostanie w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, dlatego też nie będą udzielane żadne inne indywidualne odpowiedzi autorom uwag i wniosków. Powyższe obwieszczenie wydane zostanie do dnia 2 lutego 2018 r., a podpisane zarządzenia, w wersji cyfrowej, opublikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w zakładce „zarządzenia”:

<http://bip.szczecin.rdos.gov.pl/zarzadzenia-regionalnego-dyrektora-ochrony-srodowiska-w-szczecinie>.

p.o. Zastępcy Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Regionalny Konserwator Przyrody
Marcin Siedlecki
Marcin Siedlecki

Załącznik nr 1 do obwieszczenia Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 stycznia 2017 r., znak: WOPN-ON.6201.7.2018.AR.

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE
z dnia stycznia 2018 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Krzywicki Mszar”**

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 ze zm.¹⁾) zarządza się, co następuje.

§ 1. Ustanawia się na trzy lata zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Krzywicki Mszar”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków określone zostały w załączniku nr 1 do zarządzenia.

§ 3. 1. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.
2. Opis sposobów ochrony czynnej z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji tych działań przedstawia tabela w załączniku nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Nadzór nad realizacją zarządzenia sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Szczecinie.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 3 lutego 2018 r.

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2249 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60, 132, 1074, 1566 i 1595.

**Załącznik nr 1 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia stycznia 2018 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu
przyrody „Krzywicki Mszar”**

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
1.	Zmiany w składzie flory i szaty roślinnej rezerwatu wywołane procesami naturalnymi, a w szczególności sukcesją zadrzewień i krzewów wkraczających na obszar torfowiska (zagrożenie wewnętrzne istniejące).	Brak możliwości przeciwdziałaniu zagrożeniu. Regularny monitoring występowania w rezerwacie rzadkich, chronionych i zagrożonych gatunków roślin związanych ze zbiorowiskami charakterystycznymi dla siedlisk: torfowisk wysokich z roślinnością torfotwórczą (żywych) oraz zdegradowanych, lecz zdolnych do naturalnej i stymulowanej regeneracji (7110 i 7120), torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140), obniżeń dolinkowych i pła mszarnego (7150) oraz borów i lasów bagiennych (91D0).
2.	Spadek poziomu wód w rezerwacie (zagrożenie wewnętrzne istniejące).	Montaż urządzeń monitorujących oraz prowadzenie regularnego monitoringu warunków hydrologicznych w chronionym obiekcie. Dostosowanie rodzaju i zakresu prac melioracyjnych oraz cięć i prac pielęgnacyjnych w wydzieleniach leśnych graniczących bezpośrednio z rezerwatem, tj. 334 b, d, f, g, h, i ²⁾ do aktualnego stanu stosunków wodnych w kompleksie torfowisk wysokich z roślinnością torfotwórczą (żywych) oraz zdegradowanych, lecz zdolnych do naturalnej i stymulowanej regeneracji (7110 i 7120), torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140), obniżeń dolinkowych i pła mszarnego (7150) oraz borów i lasów bagiennych (91D0).w granicach chronionego obiektu.
3.	Penetracja rezerwatu przez lokalną ludność podczas zbioru owoców runa leśnego, kłusownictwo na obszarze jeziora oraz zaśmiecanie obiektu (zagrożenie zewnętrzne potencjalne).	Kontrolowanie rezerwatu przez Straż Leśną i służby ochrony przyrody. Prawidłowe oznakowanie rezerwatu oraz utrzymanie jego sprawności technicznej. Edukacja społeczności lokalnej w zakresie wartości i potrzeb ochrony przyrody rezerwatu. Regularne uprzątnięcie zaśmieceń.

²⁾ według Planu Urządzania Lasu Nadleśnictwa Nowogard na lata 2011-2020.

**Załącznik nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia stycznia 2018 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu
przyrody „Krzywicki Mszar”**

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań oraz opis czynnej ochrony gatunków roślin.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Montaż urządzeń do pomiarów poziomu wód oraz prowadzenie monitoringu poziomu wód w rezerwacie.	Montaż 2 piezometrów oraz 1 łąty wodowskazowej najpóźniej w drugim roku obowiązywania zadań ochronnych. Utrzymanie sprawności technicznej ww. urządzeń i ich ewentualna wymiana – w zależności od potrzeb. Monitoring przy użyciu ww. urządzeń, tj. zczytywanie wyników z minimalną częstotliwością - 2 razy w roku.	Punktowo w wydzieleniu 334c ³⁾ .
2.	Monitoring stanu zbiorowisk roślinnych charakterystycznych dla torfowisk wysokich z roślinnością torfotwórczą (żywych) oraz zdegradowanych, lecz zdolnych do naturalnej i stymulowanej regeneracji (7110 i 7120), torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140), obniżeń dolinkowych i pła mszarnego (7150) oraz borów i lasów bagiennych (91D0).	Raz na 2 lata, na podstawie metodyki Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.	Cały obszar rezerwatu. Powierzchnia 5,95 ha.
3.	Utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) oznakowania rezerwatu, tj. dwóch kompletów tablic regulaminowych i urzędowych oraz jego ewentualna wymiana. Działanie realizowane na bieżąco – w stosunku do potrzeb.		Punktowo przy granicach rezerwatu.
4.	Sprzątanie zaśmieci i ich wywóz z obszaru rezerwatu.	Działanie realizowane na bieżąco – w stosunku do potrzeb.	Cały obszar rezerwatu. Powierzchnia 5,95 ha.

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.), zgodnie z art. 22 ust. 3 tej ustawy. Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymaniu celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat „Krzywicki Mszar” funkcjonuje na mocy Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Krzywicki Mszar” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 4562) w celu zachowania torfowiska wysokiego oraz unikalnych zbiorowisk roślinnych reprezentujących różne siedliska podlegające prawnej ochronie, a także gatunki roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych.

Obszar rezerwatu jest naturalnym, dobrze zachowanym ekosystemem torfowiska wysokiego z serią sukcesyjną różnych zbiorowisk roślinnych, zasiedlających silnie zróżnicowane nisze ekologiczne,

³⁾ według Planu Urządzania Lasu Nadleśnictwa Nowogard na lata 2011-2020.

PROJEKT

reprezentujących w różnej fazie rozwoju fitocenozy dywanowego pła mszarnego, fitocenozy leśne, a także siedliska eutroficzne z roślinnością zaroślową. Głównym przedmiotem ochrony rezerwatu są gatunki roślin podlegające prawnej ochronie, ale także gatunki rzadkie i zagrożone we florze Pomorza, m.in.: kilkanaście gatunków torfowców *Sphagnum sp.*, turzyca bagienna *Carex limosa*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia*, bażyna czarna *Empetrum nigrum*, przygielka biała *Rhynchospora alba*. Występowanie tych taksonów związane jest ze zróżnicowaniem siedliskowym ekosystemu. Stąd na obszarze torfowiska występuje duża różnorodność fitosocjologiczna zbiorowisk roślinnych, wśród których wiele fitocenoz reprezentuje określony typ siedlisk, w tym:

- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) oraz zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji (7110,7120) – reprezentowane przez fitocenozy *Sphagnetum magelanici*, zb. *Eriophorum vaginatum-Sphagnum fallax*;
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (7140) – reprezentowane przez fitocenozy *Caricetum lasiocarpae*, *Caricetum rostratae*;
- obniżenia dolinkowe i pła mszarne (7150) – reprezentowane przez fitocenozy *Rhynchosporium albae*, *Eriophoro angustifolii-Sphagnetum recurvi*;
- bory i lasy bagienne (91D0) reprezentowane przez fitocenozy *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis Pinetum*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*.

Zagrożenia rezerwatu związane są głównie ze zmienną sytuacją hydrologiczną na całym obszarze chronionego obiektu. Na chwilę obecną, w zasobach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, nie znajdują się szczegółowe wyniki pomiarów ww. zmian, umożliwiające zaplanowanie dodatkowych działań ochronnych związanych przykładowo z mechanicznym usuwaniem części drzew i krzewów wkraczających na obszar torfowiska. Niezwykle istotny będzie więc regularny monitoring poziomu wód, którego wyniki stanowiąc będą wyjściową do opracowywanych projektów oraz dostarczą informacji, czy też należy podjąć dodatkowe działania. Potencjalne zagrożenie w tym przypadku mogą stanowić masowe cięcia oraz prace melioracyjne w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu. Dlatego też, niezbędne jest dostosowanie rodzaju i zakresu prac melioracyjnych oraz cięć i prac pielęgnacyjnych w strefie buforowej wokół rezerwatu, tj. wydzieleniach 334 b, d, f, g, h, i Nadleśnictwa Nowogard do aktualnego uwodnienia siedlisk wymienionych powyżej.

Ponadto, zidentyfikowanie zagrożeń wynikających ze spontanicznych procesów rozwojowych zachodzących w zbiorowiskach roślinnych oraz szczegółowe metody zapobiegania im zostaną ustalone na podstawie prowadzonego monitoringu populacji wybranych gatunków roślin i zwierząt chronionych, rzadkich i zagrożonych oraz stanu zbiorowisk roślinnych charakterystycznych dla siedlisk wymienionych powyżej.

W obszarze ochrony czynnej, ze względu na antropopresję (zbiór owoców runa leśnego, kłusownictwo na obszarze jeziora oraz zaśmiecanie obiektu), niezbędne jest utrzymanie sprawności technicznej oznakowania rezerwatu - tablicami urzędowymi i regulaminowymi.

Nie wyznacza się w rezerwacie obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową. Mając na uwadze aktualny stan uwodnienia siedlisk rezerwatu, koniecznym jest dopuszczenie w nim działań przewidzianych w zakresie ochrony czynnej. Nie planuje się prowadzenia w rezerwacie czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt.

Projekt zarządzenia został poddany konsultacjom społecznym poprzez wydanie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia stycznia 2018 r., znak: WOPN-ON.6201.7.2018.AR, w sprawie możliwości zapoznania się z projektem oraz o możliwości i terminie wnoszenia do niego propozycji i uwag (podano do publicznej wiadomości publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Szczecinie oraz przesłanie do właściwych miejscowo: Urzędu Gminy Osina, Starostwa Powiatowego w Goleniowie, Nadleśnictwa Nowogard, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie z prośbą o jego wywieszenie na tablicach ogłoszeń przez okres 14 dni.

Wejście w życie niniejszego zarządzenia nie spowoduje skutków dla budżetu JST. Zarządzenie będzie miało wpływ na wydatki budżetu państwa w zasobach Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie. W ciągu 3 lat obowiązywania zarządzenia przewiduje się, iż koszty realizacji działań ochronnych (utrzymania sprawności technicznej oznakowania obiektu,

uprzątnięciem zaśmieceń, zakupu, montażu i utrzymaniem sprawności technicznej urządzeń do pomiaru poziomu wód w rezerwacie, monitoringu) wyniosą około 20000.

Akt ten nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw i rozwój regionalny, rynek pracy oraz konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Zapisy niniejszego zarządzenia nie stoją w sprzeczności z prawem Unii Europejskiej.

Załącznik nr 2 do obwieszczenia Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 stycznia 2017 r., znak: WOPN-ON.6201.7.2018.AR.

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE
z dnia stycznia 2018 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Wrzosiec”**

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 ze zm.¹⁾) zarządza się, co następuje.

§ 1. Ustanawia się na trzy lata zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Wrzosiec”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków określone zostały w załączniku nr 1 do zarządzenia.

§ 3. 1. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.
2. Opis sposobów ochrony czynnej z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji tych działań przedstawia tabela w załączniku nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Nadzór nad realizacją zarządzenia sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Szczecinie.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 3 lutego 2018 r.

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2249 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60, 132, 1074, 1566 i 1595.

Załącznik nr 1 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia stycznia 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Wrzosiec”

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
1.	Zmiany w składzie flory i szaty roślinnej rezerwatu wywoływane procesami naturalnymi, a w szczególności sukcesją zadrzewień i krzewów wkraczających na obszar mszaru.	Brak możliwości przeciwdziałaniu zagrożeniu. Regularny monitoring występowania w rezerwacie rzadkich, chronionych i zagrożonych gatunków roślin związanych ze zbiorowiskami charakterystycznymi dla mszaru i śródtorfowiskowego jeziora.
2.	Spadek poziomu wód w rezerwacie.	Montaż urządzeń monitorujących oraz prowadzenie regularnego monitoringu warunków hydrologicznych w chronionym obiekcie. Dostosowanie rodzaju i zakresu prac melioracyjnych oraz cięć i prac pielęgnacyjnych w wydzieleniach leśnych graniczących bezpośrednio z rezerwatem, tj. 310g, h, i, k, l, 311b, d, f, j, l, m, 312g, h, f, b, j, k ²⁾ do aktualnego stanu stosunków wodnych w kompleksie mszaru wrzoścowego ze śródtorfowiskowym w granicach chronionego obiektu.
3.	Penetracja rezerwatu przez lokalną ludność podczas zbioru owoców runa leśnego oraz zaśmiecanie obiektu.	Kontrolowanie rezerwatu przez Straż Leśną i służby ochrony przyrody. Prawidłowe oznakowanie obiektu.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia stycznia 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Wrzosiec”

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Montaż urządzeń do pomiarów poziomu wód oraz prowadzenie monitoringu poziomu wód w rezerwacie.	Montaż 6 piezometrów oraz 1 łąty wodowskazowej najpóźniej w drugim roku obowiązywania zadań ochronnych. Utrzymanie sprawności technicznej ww. urządzeń i ich ewentualna wymiana – w zależności od potrzeb. Monitoring przy użyciu ww. urządzeń. Zczytywanie wyników z minimalną częstotliwością - 2 razy w roku.	Punktowo w wydzieleniach 310j, 311c, k, 312i, d ³⁾ .

²⁾ Nadleśnictwa Nowogard według Planu Urządzenia Lasu Na lata 2011-2020.

³⁾ Nadleśnictwa Nowogard według Planu Urządzenia Lasu Na lata 2011-2020.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
2.	Monitoring stanu zbiorowisk roślinnych charakterystycznych dla mszaru wrzoścowego i śródtorfowiskowego jeziora.	Raz na 2 lata, na podstawie metodyki Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.	Cały obszar rezerwatu. Powierzchnia 14,28 ha.
3.	Utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) oznakowania rezerwatu, tj. dwóch kompletów tablic regulaminowych i urzędowych oraz jego ewentualna wymiana. Działanie realizowane na bieżąco – w stosunku do potrzeb.		Granice rezerwatu.
4.	Sprzątanie zaśmieci i ich wywóz z obszaru rezerwatu.	Działanie realizowane na bieżąco – w stosunku do potrzeb.	Cały obszar rezerwatu. Powierzchnia 14,28 ha.

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.), zgodnie z art. 22 ust. 3 tej ustawy. Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymaniu celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat „Wrzosiec” funkcjonuje na mocy zarządzenia zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wrzosiec” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 4564) w celu zachowania mszaru wrzoścowego ze śródtorfowiskowym jeziorem oraz unikalnych zbiorowisk roślinnych reprezentujących różne siedliska podlegające prawnej ochronie, a także gatunki roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych. Przedmiotowy obiekt jest unikalnym ekosystemem mszaru wrzoścowego z serią sukcesyjną różnych zbiorowisk roślinnych zasiedlających silnie zróżnicowane nisze ekologiczne reprezentujące zarówno siedliska roślinności wodnej, w różnej fazie rozwoju pła mszarne, fitocenozy leśne, a także siedliska mezotroficzne i eutroficzne z różnorodną roślinnością szuwarową, leśną i zaroślową.

Głównym przedmiotem ochrony rezerwatu są gatunki roślin podlegające prawnej ochronie, ale także gatunki rzadkie i zagrożone we florze Pomorza, w tym: kilkanaście gatunków torfowców *Sphagnum sp.*, turzycza bagienna *Carex limosa*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia*, bażyna czarna *Empetrum nigrum*, przygielka biała *Rhynchospora alba*. Występowanie tych taksonów związane jest ze zróżnicowaniem siedliskowym ekosystemu. Stąd na obszarze torfowiska występuje duża różnorodność fitosocjologiczna zbiorowisk roślinnych, wśród których wiele fitocenz reprezentują siedliska, w tym:

- starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne (3150) – reprezentowane przez fitocenozy *Potametum natantis*, *Nupharo-Nymphaetum albae*, *Polygonetum natantis*;
- naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (3160) – reprezentowane przez fitocenozy *Sparganietum minimi*;
- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) oraz zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji (7110, 4120) – reprezentowane przez fitocenozy *Erico-Sphagnetum medii*, *Sphagnetum magelanicum*, zb. *Eriophorum vaginatum-Sphagnum fallax*;
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (7140) – reprezentowane przez fitocenozy *Caricetum lasiocarpae*;
- obniżenia dolinkowe i pła mszarne (7150) – reprezentowane przez fitocenozy *Caricetum limosae*, *Rhynchosporietum albae*, *Eriophoro angustifolii-Sphagnetum recurvi*;
- bory i lasy bagiennie (91D0) – reprezentowane przez fitocenozy *Vaccinio uliginosi-Pinetum*.

PROJEKT

Zagrożenia rezerwatu związane są głównie ze zmienną sytuacją hydrologiczną na całym obszarze chronionego obiektu. Na chwilę obecną, w zasobach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, nie znajdują się szczegółowe wyniki pomiarów ww. zmian, umożliwiające zaplanowanie dodatkowych działań ochronnych związanych przykładowo z mechanicznym usuwaniem części drzew i krzewów wkraczających na obszar torfowiska. Niezwykle istotny będzie więc regularny monitoring poziomu wód, którego wyniki stanowiąc będą wyjściową do opracowywanych projektów oraz dostarczą informacji, czy też należy podjąć dodatkowe działania. Potencjalne zagrożenie w tym przypadku mogą stanowić masowe cięcia oraz prace melioracyjne w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu. Dlatego też, niezbędne jest dostosowanie rodzaju i zakresu prac melioracyjnych oraz cięć i prac pielęgnacyjnych w strefie buforowej wokół rezerwatu, tj. wydzieleniach 310g, h, i, k, l, 311b, d, f, j, l, m, 312g, h, f, b, j, k Nadleśnictwa Nowogard do aktualnego uwodnienia siedlisk wymienionych powyżej.

Ponadto, zidentyfikowanie zagrożeń wynikających ze spontanicznych procesów rozwojowych zachodzących w zbiorowiskach roślinnych oraz szczegółowe metody zapobiegania im zostaną ustalone na podstawie prowadzonego monitoringu populacji wybranych gatunków roślin i zwierząt chronionych, rzadkich i zagrożonych oraz stanu zbiorowisk roślinnych charakterystycznych dla siedlisk wymienionych powyżej.

W obszarze ochrony czynnej, ze względu na antropopresję (zbiór owoców runa leśnego oraz zaśmiecanie obiektu), niezbędne jest utrzymanie sprawności technicznej oznakowania rezerwatu - tablicami urzędowymi i regulaminowymi.

Nie wyznacza się w rezerwacie obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową. Mając na uwadze aktualny stan uwodnienia siedlisk w rezerwacie, konieczne jest objęcie jego obszaru ochroną czynną.

Opis sposobów czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt określony został w załączniku nr 2 do zarządzenia.

Projekt zarządzenia został poddany konsultacjom społecznym poprzez wydanie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia stycznia 2018 r., znak: WOPN-ON.6201.7.2018.AR, w sprawie możliwości zapoznania się z projektem oraz o możliwości i terminie wnoszenia do niego propozycji i uwag (podano do publicznej wiadomości publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Szczecinie oraz przesłanie do właściwych miejscowo: Urzędu Gminy Osina, Starostwa Powiatowego w Goleniowie, Nadleśnictwa Nowogard, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie z prośbą o jego wywieszenie na tablicach ogłoszeń przez okres 14 dni.

Wejście w życie niniejszego zarządzenia nie spowoduje skutków dla budżetu JST. Zarządzenie będzie miało wpływ na wydatki budżetu państwa w zasobach Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie. W ciągu 3 lat obowiązywania zarządzenia przewiduje się, iż koszty realizacji działań ochronnych (utrzymania sprawności technicznej oznakowania obiektu, uprzątnięciem zaśmieceń, zakupu, montażu i utrzymaniem sprawności technicznej urządzeń do pomiaru poziomu wód w rezerwacie, monitoringu) wyniosą około 30000.

Akt ten nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw i rozwój regionalny, rynek pracy oraz konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Zapisy niniejszego zarządzenia nie stoją w sprzeczności z prawem Unii Europejskiej.

